

Prima instanță: Judecătoria Cahul (jud. D. Bosîi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. V. Movilă, N. Veleva, E. Dvurecenschii)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. O. Sternioală, A. Cobăneanu, N. Craiu, V. Burduh, M. Pitic)

ÎNCHEIERE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând cererea de revizuire depusă de către Firma de producere și comerț „Valah” societate cu răspundere limitată,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Firma de producere și comerț „Valah” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului vamal Cahul, intervenienți accesorii Societatea cu răspundere limitată „Megatrans International”, Societatea cu răspundere limitată „Romis Trans”, Societate cu răspundere limitată „Cristranscom” și Societatea cu răspundere limitată „Ist-Logistic” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 06 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost admis recursul declarat de către Biroul vamal Sud, au fost casate integral decizia din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 19 august 2016 a Judecătoria Cahul și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii,

constată:

La 25 februarie 2016 FPC „Valah” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului vamal Cahul cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 19 ianuarie 2016 a fost informată de către Biroul vamal Cahul despre emiterea deciziei de regularizare nr.01 din 04 ianuarie 2016 cu privire la apariția obligației vamale, în temeiul procesului-verbal de reverificare nr. 3/5/15 din 17 decembrie 2015, ca urmare a efectuării reverificării declarațiilor vamale.

A menționat că, conform deciziei enunțate, i-au fost calculate spre încasare drepturile de export în sumă de 1443188,61 de lei pentru operațiunile de vămuire a mărfurilor exportate de către SRL „Ist-Logistic”, inclusiv plata de bază - 976281,75 de lei și penalitatea - 466906,86 de lei.

A considerat decizia de regularizare nr. 01 din 04 ianuarie 2016, emisă de către Biroul vamal Cahul ca ilegală și neîntemeiată.

A susținut că, declarațiile vamale nr. 2514I2850 din 15 iulie 2011, nr.2514I2972 din 21 iulie 2011, nr. 2514I2974 din 21 iulie 2011, nr. 2514I2979 din 21 iulie 2011, nr. 2514I2980 din 21 iulie 2011 indicate în decizia de regularizare nr.01 din 04 ianuarie 2016 au fost perfectate în perioada anului 2011 pentru SRL „Ist-Logistic” prin intermediul brokerului vamal SRL „Valah” în regim vamal de export.

A afirmat că, conform p. 5.3.1. și 5.3.2. din contractul de prestări servicii nr.4437 din 08 noiembrie 2010, SRL „Ist-Logistic” este obligată să prezinte documentele necesare vămuirii și să asigure ca marfa să fie însoțită de documentele autentice și veridice privitor la denumirea, valoarea în vamă, cantitatea, originea mărfurilor și unităților de transport.

A relevat că, conform declarațiilor vamale de export, au fost percepute drepturile de export, conform art. 123 din Codul vamal, achitate nemijlocit de către declarant, SRL „Ist-Logistic”, care a exportat mărfurile de pe teritoriul Republicii Moldova, cărora a fost acordat liberul de vamă la export, în speță, mărfurile au fost scoase de pe teritoriul vamal în aceeași stare, în care acestea se aflau la data înregistrării declarației vamale de export.

A mai relevat că, în cazul dat, SRL „Valah” a respectat prevederile legale, cu asigurarea tranzitării mărfurilor pînă la biroul de destinație (post vamal Tudora-Starokazacie), fără cauzarea cărorva prejudicii statului.

A indicat că, la momentul perfectării declarației vamale de export, anul 2011 și pînă în prezent, n-au fost depistate careva încălcări prevăzute de art. 231 alin. (6) și 232 din Codul vamal, dat fiind faptul că, în acțiunile brokerului vamal n-au fost găsite elemente constitutive ale contravenției și prin urmare, nu pot fi înaintate careva pretenții sub forma obligațiilor de plată față de FPC „Valah” SRL, care în acest caz nu este responsabil de diminuare de sume spre plată sau alte încălcări.

A declarat că, responsabil de tranzitul mărfurilor este titularului operațiunii de tranzit, care este persoana în numele căreia s-a întocmit declarația vamală (declarantul) sau persoana căreia i-au fost transferate, în privința declarației vamale, drepturile și obligațiile persoanei menționate anterior (declarantului).

A notat că, mărfurile, care au fost încărcate și expediate de la postul vamal „Vulcănești intern (inel. ZAL „Valcanes”) (2514)” și la ieșire de pe teritoriul Republicii Moldova la postul vamal Tudora-Starokazacie, au fost verificate de către inspectorii ambelor posturi vamale, careva suspiecții asupra mărfurilor transportate n-au apărut, ultimele fiind intacte și sigilate.

A susținut că, în partea „concluzii” a procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 3/5/15 din 17 decembrie 2015 organul de control a menționat că, la finalizarea reverificării, conform declarației nr. 3/3/15 din 16 decembrie 2015, au fost restituite toate actele și documentele puse la dispoziție organului vamal. Procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale a fost întocmit în 2 exemplare, dintre care un exemplar, înregistrat sub nr. 3/5/15 din 17 decembrie 2015, a fost lăsat unității verificate.

A afirmat că, inspectorii Biroului vamal Cahul nu s-au prezentat în cadrul FPC „Valah” SRL pentru efectuarea reverificării declarațiilor vamale, n-au efectuat

reverificarea documentelor, nu au solicitat de la companie prezentarea acestora și nici nu le-au ridicat.

A relevat că, ridicarea acestora nici nu putea fi executată pe motiv că, în anul 2012, de către organul de urmărire penală al Serviciului Vamal au fost ridicate toate declarațiile perfectate și facturile fiscale în cadrul dosarului penal intentat în privința SRL „Ist-Logistic”.

A considerat acțiunile întreprinse de către Biroul vamal Cahul intenționate, nefondate și ilegale, iar concluziile eronate.

A solicitat anularea deciziei de regularizare nr. 01 din 04 ianuarie 2016, emisă de către Biroul vamal Cahul.

Prin încheierea din 25 aprilie 2016 a Judecătoriei Cahul, au fost atrase în proces SRL „Megatrans International”, SRL „Romis Trans” și SRL „Cristranscom” în calitate de intervenienți accesorii.

Prin încheierea din 25 aprilie 2016 a Judecătoriei Cahul, a fost atrasă în proces SRL „Ist-Logistic” în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 19 august 2016 a Judecătoriei Cahul, a fost admisă acțiunea depusă de către FPC „Valah” SRL și a fost anulată decizia de regularizare nr. 01 din 04 ianuarie 2016, emisă de către Biroul vamal Cahul.

Prin decizia din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Cahul, a fost respins apelul declarat de către Biroul vamal Sud și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 06 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Biroul vamal Sud, au fost casate integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă.

La 11 februarie 2021 FPC „Valah” SRL a depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de recurs și dispunerea rejudecării recursului.

În motivarea cererii de revizuire a indicat drept temei al declarării revizuirii art. 449 lit. h) CPC, care prevede că, cererea de revizuire poate fi depusă în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

A menționat că, interpretarea gramaticală a textului de lege enunțat, bazată pe studiul etimologic, stilistic și sintactic, denotă că, cererea de revizuire poate fi depusă nu doar în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale în cauza civilă în care se solicită redeschiderea procedurii, dar și în alte cauze civile, pentru a repara gravele erori judiciare, care au dus la constatarea încălcării drepturilor fundamentale, printr-o hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului, sau ca efect a unei declarații a Guvernului RM privind recunoașterea încălcării.

A susținut că, interpretarea sistematică a prevederilor legale enunțate impun aceeași concluzie. Astfel, conform art. 12 alin. (1) și (4) CPC, instanța judecătorească soluționează cauzele civile în temeiul Constituției, al tratatelor

internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, al hotărârilor Curții Constituționale, al legilor organice și ordinare, etc. Dacă în tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sunt stabilite alte reglementări decât cele prevăzute în legislația internă, instanța, la judecarea cauzei, aplică reglementările tratatului internațional. Această normă transpune prevederile art. 4 din Constituție. Aceeași normă constituțională este transpusă și la art. 427 alin. (1) pct. 15) din Codul de procedură penală.

A afirmat că, constatările cu valoare de principiu din hotărârile CEDO urmează a fi luate în calcul și aplicate, inclusiv în vederea reparării erorilor de drept și acordării unor remedii prin punerea în aplicare a procedurii de revizuire a unei hotărâri judecătorești.

A relevat că, în contextul temeiului de revizuire, invocat în speță, sunt relevante două hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului și, anume, cauza Covalenco versus Republica Moldova, hotărârea din 16 iunie 2020, în care CEDO a constatat violarea art. 6 §1 din Convenție și cauza ÎM „Resan” SRL versus Republica Moldova, hotărârea din 14 ianuarie 2021, în care Guvernul RM a recunoscut violarea art. 6 §1 din Convenție. Constatările cu valoare de principiu ce se conțin în aceste hotărâri denotă că, revizuentului i-au fost încălcate drepturile fundamentale în circumstanțe identice cu cele invocate de către reclamantii care s-au plâns la CEDO.

A notat că, ambele hotărâri CEDO vizează încălcarea art. 6 §1 din Convenție ca efect al inversării soluției judiciare de către Curtea Supremă de Justiție prin casarea a două hotărâri judecătorești a instanțelor inferioare favorabile reclamantului, tot așa după cum s-a procedat și în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către FPC „Valah” SRL.

A declarat că, litigiul, în care este implicat justițiabilul, FPC „Valah” SRL, nu putea fi soluționat decât prin aplicarea prevederilor art. 48 din Codul vamal, reglementări ce trebuie raportate la circumstanțele de fapt, elucidate și constatate de către instanțele judecătorești inferioare.

A mai declarat că, concluziile instanțelor inferioare erau determinante pentru justa soluționare a cauzei, iar ignorarea acestora, datorită omisiunii Curții Supreme de Justiție de a le comenta și, după caz, de a le combate, a dus la încălcarea dreptului la un proces echitabil.

A invocat că, prin revizuirea procesului civil urmează a fi corectate erorile judiciare și omisiunile justiției pentru a remedia încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 §1 din Convenție.

Prin referința depusă la 08 aprilie 2021 Biroul vamal Sud a solicitat respingerea cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 452 alin. (1¹) CPC, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele

motive.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Din dispozițiile legale sus-arătate urmează că, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare, prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecătii în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

Astfel, în conformitate cu art. 449 lit. h) CPC, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Din materialele dosarului rezultă că, FPC „Valah” SRL, depunând cerere de revizuire, a făcut trimitere la hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 16 iunie 2020 în cauza Covalenco versus Republica Moldova și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 14 ianuarie 2021 în cauza ÎM „Resan” SRL versus Republica Moldova, în care a fost constatată încălcarea drepturilor reclamanților la un proces echitabil garantat de către art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, circumstanțele invocate de către revizuent nu pot servi drept temei pentru admiterea cererii de revizuire, deoarece acestea nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 449 lit. h) CPC.

Or, în sensul art. 449 lit. h) CPC este de înțeles că, existența unei constatări a Curții Europene a Drepturilor Omului privind încălcarea unui drept sau a unei libertăți fundamentale ale omului, în cauza a cărei act judecătoresc se solicită a fi revizuit, constituie drept temei de admitere a cererii de revizuire.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine și principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art.6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 03 martie 2009 în cauza Eugenia și Doina Duca contra Moldovei, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, temeiul invocat în cererea de revizuire nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 449 lit.h) CPC, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 270 și 453 alin. (1) lit. a) CPC, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Firma de producere și comerț „Valah” societate cu răspundere limitată, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Firma de producere și comerț „Valah” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului vamal Cahul, intervenienți accesorii Societatea cu răspundere limitată „Megatrans International”, Societatea cu răspundere limitată „Romis Trans”, Societate cu răspundere limitată „Cristranscom” și Societatea cu răspundere limitată „Ist-Logistic” cu privire la contestarea actului administrativ.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Mariana Pitic